

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/biogramy/17151,Kurtyka-Janusz.html>
19.05.2024, 21:32

Kurtyka Janusz

Data urodzenia 13-08-1960

Janusz Kurtyka, ur. 13 VIII 1960 w Krakowie, zginął 10 IV 2010 w katastrofie lotniczej koło Smoleńska (Rosja). Absolwent Uniwersytetu Jagiellońskiego, Wydz. Historyczno-Filozoficzny (1984), doktorat (1995), habilitacja (2000).

Pod koniec nauki (matura w 1979) w III LO w Krakowie-Nowej Hucie kolporter pisma „Merkuriusz Krakowski i Światowy”.

Od IX 1980 w Komitecie Założycielskim NZS na kierunku historia oraz na Wydziale Filozoficzno-Historycznym UJ, z ramienia NZS wszedł w skład Rady Naukowej Instytutu Historii UJ oraz Rady Wydz. Filozoficzno-Historycznego; w II 1981 uczestnik strajku o rejestrację NZS, XI/XII 1981 strajku solidarnościowego ze studentami radomskiej WSI, współorganizator prelekcji dla protestujących studentów (m.in. Bogdana Cywińskiego, Wacława Felczaka, Andrzeja Friszke).

Po 13 XII 1981 współtwórca (z Krzysztofem Gurbą, Markiem Kilianem, Andrzejem Nowakiem i Andrzejem Waską) Rady Programowej NZS (zwanej potocznie grupą ekspercką), podporządkowanej podziemnemu kierownictwu NZS – Krakowskiej Komisji Wykonawczej; współorganizator grup samokształceniowych oraz Podziemnego Uniwersytetu Jagiellońskiego, który prowadził też działalność na Akademii Medycznej w Krakowie; autor poradnika "ABC konspiratora" oraz tekstu ślubowania (opartego na rocie przysięgi żołnierzy AK), które składali członkowie grupy; w 1982 współtwórca Funduszu Inicjatyw Społecznych (w ramach RP NZS) niosącego pomoc pozbawionym środków do życia przedstawicielom wolnych zawodów, a także rodzinom internowanych działaczy opozycji (we współpracy z Arcybiskupim Komitetem Pomocy Więzionym i Internowanym działającym przy kurii krakowskiej), uczestnik działalności wydawniczej NZS, m.in. współpracownik

Hasło wydrukowane w **Tom II**

podziemnego pisma „Tędy”. XII 1981 – 1985 organizator i działacz niezależnej od struktury NZS grupy konspiracyjnej w Nowej Hucie (m.in. z Jerzym Bryniakiem i Arturem Wrońskim). Wykładowca Chrześcijańskiego Uniwersytetu Robotniczego im. Prymasa Stefana Wyszyńskiego przy parafii św. Maksymiliana Marii Kolbego w Krakowie-Mistrzejowicach. Od 1985 asystent w Pracowni "Słownika Historyczno-Geograficznego Małopolski w Średniowieczu" Instytutu Historii PAN, od IX 1989 starszy asystent, od 1 VII 1995 adiunkt. W 1987 publikował teksty historyczne w podziemnej „Arce”. 1 IX 1987 – 1 IX 1988 służba wojskowa.

1989-2000 przewodniczący Koła nr 10 (Instytut Historii) KZ „S” przy Oddziale i placówkach PAN w Krakowie. Od 1990 w Partii Republikańskiej, od 1991 w Koalicji Republikańskiej, od 1992 w Partii Chrześcijańskich Demokratów; do IX 2000 w Stronnictwie Konserwatywno-Ludowym. Od 1994 redaktor naczelny „Zeszytów Historycznych WiN-u”. 1999-2002 i 2003-2006 członek Rady Naukowej Instytutu Historii PAN. 1997-2001 nauczyciel historii w V Prywatnym LO w Krakowie. 2000-2005 dyr. i organizator Oddziału IPN w Krakowie, 2005-2010 prezes IPN; członek redakcji „Aparatu Represji w Polsce Ludowej 1944-1989”. Od II 2002 prof. w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Przemyślu/Państwowej Wyższej Szkole Wschodnioeuropejskiej. 2009-2010 w Wyższej Szkole Filozoficzno-Pedagogicznej Ignatianum w Krakowie. Od 2003 prezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia Społeczno-Kombatanckiego Zrzeszenie Wolność i Niezawisłość. Członek Polskiego Towarzystwa Historycznego, Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemyślu, Polskiego Towarzystwa Heraldycznego, Stowarzyszenia NZS 1980.

Autor ok. 140 publikacji naukowych z zakresu historii Polski średniowiecznej i wczesnonowożytnej oraz historii oporu antykomunistycznego w Polsce po 1944, w tym książek: "Generał Leopold Okulicki „Niedźwiadek” 1898-1946" (1989); "Tęczyńscy. Studium z dziejów polskiej elity możnowładczej w średniowieczu" (1997); "Latyfundium tęczyńskie. Dobra i właściciele XIV-XVII wiek" (1999); "Odrodzone Królestwo. Monarchia Władysława Łokietka i Kazimierza Wielkiego w świetle nowszych badań" (2001); współautor wielu opracowań zbiorowych.

Laureat Nagrody im. Adama Heymowskiego (1996), II nagrody w Konkursie im. Klemensa Szaniawskiego (1998), Nagrody im. Joachima Lelewela (2000), Nagrody im. Jerzego Łojka (2001), pośmiertnie Nagrody Kustosza Pamięci Narodowej (VI 2010).

Odnaczony Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski (2009), pośmiertnie Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski (IV 2010).

18 XII 1984 – 2 VI 1987 rozpracowywany przez Wydz. II WUSW w Krakowie w ramach SOR krypt. Mieszko.

Paweł Goleń|Ewa Zając

[Kraków, Region Małopolska](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)